

Sygn. akt II AKa 407/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Zbigniew Kapiński (spr.)

Sędziowie: SA – Barbara Lubańska-Mazurkiewicz

SA – Małgorzata Mojkowska

Protokolant: – st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2013 r.

sprawy M. N. (1)

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji, wniesionych przez pełnomocnika wnioskodawcy i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 11 września 2013 r. sygn. akt XVIII Ko 85/13

zmienia wyrok w zaskarżonej części w ten sposób, że zasądzoną od Skarbu Państwa na rzecz M. N. (1) tytułem zadośćuczynienia kwotę podwyższa do 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

w pozostałym zaskarżonym zakresie wyrok utrzymuje w mocy;

kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 11 września 2013 r. na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz **M. N. (1)** kwotę 8.800 zł tytułem odszkodowania oraz 4.000 zł tytułem zadośćuczynienia, wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia uprawnienia się wyroku od dnia zapłaty, za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie w okresie od 4 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r. w postępowaniu zakończonym postanowieniem prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) w W. z dnia 21 grudnia 2012 r. (sygn. akt 1 Ds. 711/12/UM) o umorzeniu śledztwa; w pozostałym zakresie Sąd wniosek oddalił, zaś kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa na podstawie art. 554 § 2 k.p.k.

Powyższy wyrok został zaskarżony przez pełnomocnika wnioskodawcy i prokuratora.

Pełnomocnik wnioskodawcy na podstawie art. 425 § 1 i art. 444 k.p.k. zaskarżył przedmiotowy wyrok w części to jest w pkt 1 oraz 2 wyroku w zakresie ustalenia wysokości odszkodowania na rzecz **M. N. (1)** w kwocie 8.800 zł oraz zadośćuczynienia w kwocie 4.000 zł i oddalenia żądania wnioskodawcy w pozostałym zakresie, dotyczącym zasądzenia w tym przedmiocie ponad wskazane kwoty.

Na podstawie przepisu art. 438 § 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na jego treść, a mianowicie:

a) przepisu art. 7 k.p.k. i wyrażonej w nim zasady swobodnej oceny dowodów, polegającą na popadnięciu przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dowolność ocen w zakresie oceny zeznań wnioskodawcy M. N. (1) oraz zeznań świadków D. N., A. M. i W. N., a także znajdujących się w aktach dokumentów, w zakresie ustalenia okoliczności, jakie stanowiły podstawę do ustalenia wysokości zasądzzonego przez Sąd I instancji odszkodowania i zadośćuczynienia;

b) przepisu art. 410 k.p.k. poprzez zaniechanie oparcia przedmiotowego orzeczenia na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w niniejszej sprawie, w szczególności w zakresie przeprowadzonej przez Sąd analizy tego materiału co do określenia wysokości zadośćuczynienia za doznaną przez wnioskodawcę krzywdę, a także pominięcie, bądź zmarginalizowanie części okoliczności, które były podnoszone przez wnioskodawcę oraz przesłuchanych świadków, a które były istotne przy dokonywaniu tej oceny;

2. mający istotny wpływ na treść wyroku, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, który polegał na nietrafnym ustaleniu, że w chwili orzekania w majątku wnioskodawcy powstała szkoda w wysokości 8.800 zł, w sytuacji, gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego wskazuje, że szkoda ta była wyższa, a nadto nieprawidłowym ustaleniu, iż zadośćuczynienie w kwocie 4.000 zł jest adekwatną kwotą za krzywdę poniesioną przez M. N. (1) oraz nie stanowi zarazem źródła wzbogacenia, podczas gdy okoliczności przedmiotowej sprawy prowadzą do odmiennego wniosku.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie przepisu art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. 1 i 2 w żądanym zakresie, to jest zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. N. (1) kwoty 10.000 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, to jest zasądzenie dodatkowo kwoty 1.200 zł ponad kwotę zasądzoną przez Sąd pierwszej instancji, a nadto zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz M. N. (1) kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, to jest zasądzenie dodatkowo kwoty 46.000 zł.

Natomiast **prokurator** zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej wysokości zadośćuczynienia na korzyść M. N. (1).

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzucił:

1) obrazę prawa procesowego tj. art. 7 k.p.k., 410 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego i oparcie orzeczenia na niepełnym i wybiórczo potraktowanym materiale dowodowym;

2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść polegający na niezasadnym przyjęciu, iż kwota 4.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest odpowiednią w rozumieniu art. 445 k.c. i do stopnia doznanej adekwatną przez wnioskodawcę krzywdy.

W oparciu o przepis art. 427 § 1 i art. 438 k.p.k. wnosił o zmianę orzeczenia w zaskarżonej części i zasądzenie na rzecz M. N. wnioskowanej kwoty zadośćuczynienia tj. 10.000 zł.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zasadna jest apelacja prokuratora i zawarty w niej wniosek zasługuje na całkowite uwzględnienie, natomiast apelacja pełnomocnika wnioskodawcy zasługuje jedynie na częściowe uwzględnienie w zakresie wniosku o podwyższenie kwoty zadośćuczynienia ale tylko do kwoty 10.000 zł, zaś w pozostałym zakresie nie jest zasadna.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem obu skarżących, że Sąd Okręgowy dopuścił się błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku przyjmując, że zasądzona tytułem zadośćuczynienia kwota 4.000 zł równoważy we właściwy sposób krzywdę M. N. (1) związaną z niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem w okresie od 4 lipca 2012 r. do 31 lipca 2012 r.

Zasadnie podnoszą w swoich apelacjach zarówno prokurator jak i pełnomocnik wnioskodawcy, że zadośćuczynienie powinno spełniać funkcję kompensacyjną i właśnie chociażby z tego względu jego wysokość musi przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość, adekwatną do warunków gospodarki rynkowej, powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i odpowiadającym aktualnie warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Trafnie podnosi w swojej apelacji pełnomocnik wnioskodawcy odwołując się do wymienionych w apelacji orzeczeń Sądu Najwyższego, że z uwagi na charakter krzywdy jaka została wyrządzona M. N. (1) nie można jej ściśle wymierzyć i ustalić jej rozmiaru i dlatego też wysokość zadośćuczynienia zależy od oceny Sądu, który ustalając rozmiar krzywdy i tym samym wysokości zadośćuczynienia powinien mieć na uwadze całokształt okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego, jego postawę.

Przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione jednak do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba zatem wziąć po rozważeniu całokształt okoliczności, w tym rozmiar cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalności następstw wypadku, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiową oraz inne czynniki podobnej natury.

Mając te wszystkie okoliczności, które występują w niniejszej sprawie na uwadze, Sąd Apelacyjny uznał, że zasądzoną tytułem zadośćuczynienia kwotę należy podwyższyć do 10.000 zł i że tak zasądzona kwota będzie adekwatna do rozmiaru doznanej przez M. N. (1) krzywdy spowodowanej niewątpliwie niesłusznym tymczasowym aresztowaniem w dacie od 4 lipca do 31 lipca 2012 r.

Sąd odwoławczy uznał zatem, że żądanie pełnomocnika wnioskodawcy zawarte w apelacji o zasądzenie kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest zbyt wygórowane i nie jest adekwatne do okoliczności przedmiotowej sprawy i doznanej przez wnioskodawcę krzywdy. Sąd Apelacyjny uznał również, że brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o podwyższenie kwoty zasądzonego odszkodowania do 10.000 zł. W tym zakresie należy bowiem w pełni zaakceptować stanowisko Sądu Okręgowego, że przełożenie egzaminu po raz drugi nie miało związku z samym tymczasowym aresztowaniem, lecz było związane z brakiem dostępu przez wnioskodawcę do komputera, który został zajęty w toku postępowania przygotowawczego. Trafnie zatem uznał Sąd meriti, że te skutki i dodatkowa szkoda w wysokości 1.200 zł nie wynikała bezpośrednio ze stosowania tymczasowego aresztowania, tylko wynikała z prowadzonego śledztwa. Sąd odwoławczy uznał zatem, że brak jest wystarczających podstaw do uwzględnienia wniosku zawartego w apelacji pełnomocnika wnioskodawcy o podwyższenie zasądzonej tytułem odszkodowania kwoty do 10.000 zł.

Mając powyższe względy na uwadze Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.